

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 24 D. NUTARIMO NR. 1688
„DĖL VALSTYBINĖS KALBOS MOKĖJIMO KATEGORIJŲ IR JŲ TAIKymo
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris</i>	<i>Pastabos ir pasiūlymai</i>	<i>Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus</i>
1.	Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerija 2025-02-10 išvada Nr. (1.6Mr)2T-86	Projektu siekiama, kad „valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos netaikymas būtų pratęsiamas vieniems metams ir netaikomas 4 metus nuo laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje suteikimo šiems asmenims.“ Įvertinant tai, kad keičiama nuostata individualizuota ir taikoma kiekvienam asmeniui atskirai, skaičiuojant laikotarpį nuo to asmens atvykimo į Lietuvą ir atitinkamo statuso įgijimo momento (t. y. asmeniui, kuris įgijo laikinosios apsaugos statusą 2022 metais, išimtis būtų taikomas iki 2026 metų, o asmenims, tokį statusą įgysiantiems 2025 metais – iki 2029 metų), pastebėtina, kad konkrečiam asmeniui taikomas laikotarpis būtų dvigubai ilgesnis, lyginant su tuo, kuris buvo argumentuotas, kaip pakankamas kalbos išmokimui, nustatant pirminį reguliavimą. Manytina, kad tokiu atveju teikime Vyriausybei turėtų būti pagrįsta (taip pat ir duomenimis), kokios aplinkybės lėmė, kad nei pirminis prognozuotas laikotarpis (2 metų), nei patikslintas (3 metų), pasirodė nepakankami kalbos įgijimui reikiamu lygiu ir Projektu siūlomas naujas laikotarpis (4 metų) bus tinkamas šią problemą išspręsti.	Neatsižvelgta. Ministerija įvertinusi: - laikinąją apsaugą turinčių asmenų argumentus, kad lietuvių kalba nėra lengvai išmokstama kalba ir kad reikalingas ilgesnis laikas; - Tautinių bendrijų namų pateiktą informaciją, kad 2024 m. valstybinės kalbos mokėsi 890 asmenų, iš kurių apie 90 procentų buvo piliečiai iš Ukrainos, ir tik 118 asmenų, baigusį kursų, išlaikė valstybinius egzaminus; - kad 2026 sausio 1 d. įsigalios Valstybinės kalbos įstatymo 7 ¹ nuostata, kad „Lietuvos Respublikoje parduodantys prekes ir (ar) paslaugas teikiantys juridiniai ir fiziniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, išskyrus Lietuvos Respublikoje laikinai prekes parduodančius fizinius asmenis ir fizinius asmenis, kurie prekių pardavimo veikla nesiverčia nuolat, užtikrina tiesioginį gyventojų aptarnavimą valstybine kalba Vyriausybės nustatytu lietuvių kalbos mokėjimo lygiu. Išimties gali būti taikomos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme numatytais atvejais, kai reikalavimas mokėti valstybinę kalbą laikomas nepagrįstu teisės dirbti ribojimu.“; - Migracijos metraščio duomenis, kad asmenų, kuriems suteikiama laikinoji apsauga, skaičiai vis dar ženklūs (2023 m. laikinoji apsauga buvo suteikta 12 337 asmenims, o 2024 m. - 11 157 asmenims), susiduriama su praktinėmis problemomis, susijusiomis su galimybėmis mokytis valstybinės kalbos ir laikyti valstybinius egzaminus; - Nacionalinės švietimo agentūros duomenis, kad egzaminai vyksta 58 bazinėse mokyklose, kurios išsidėsčiusios visoje Lietuvoje, tačiau bazinės mokyklos per metus gali priimti laikyti egzaminus ribotą asmenų skaičių: I kategoriją – 1 621 asmenį, II kategoriją – 1 414 asmenų ir III kategoriją – 842 asmenis. - Užimtumo tarnybos duomenis, kad iki 2025 m. balandžio 1 d. yra įregistruoti 4 653 Ukrainos pilietybę turintys asmenys, kurie Lietuvoje ieško darbo;

			<p>- kad valstybės institucijos neužtikrino sklandžios komunikacijos laikinąją apsaugą turintiems asmenims, kokių bus imtasi veiksmų dėl šios nuostatos pratęsimo ar ne pratęsimo 2025-2026 metų laikotarpiui.</p> <p>Ministerija atsižvelgiant į aukščiau pateiktus argumentus siūlo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - laikinąją apsaugą patęsti dar vieneriems metams; - nustatyti, kad laikinosios apsaugos išimtis galioja ne ilgiau kaip iki 2028 m. gruodžio 31 d.
2.	<p><i>Lietuvos Respublikos kultūros ministerija 2025-02-11 išvada Nr. S-306</i></p>	<p>1. Šiuo metu beveik 50 tūkstančių laikinąją apsaugą gavusių užsieniečių turi galiojančius leidimus laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Nemaža dalis jų dirba paslaugų srityje. Nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigalios Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo nuostata, pagal kurią Lietuvos Respublikoje parduodantys prekes ir (ar) paslaugas teikiantys juridiniai ir fiziniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, išskyrus Lietuvos Respublikoje laikinai prekes parduodančius fizinius asmenis ir fizinius asmenis, kurie prekių pardavimo veikla nesiverčia nuolat, užtikrina tiesioginį gyventojų aptarnavimą valstybine kalba Vyriausybės nustatyta lietuvių kalbos mokėjimo lygiu. Užsieniečiams, kurie ir toliau liks gyventi Lietuvoje, svarbu iš anksto pasirengti ir mokytis kalbos atitinkamu lygiu.</p> <p>2. Priimančios šalies valstybinės kalbos mokėjimas yra vienas svarbiausių veiksnių sėkmingai integracijai pasiekti, pačių užsieniečių, o taip pat ir priimančiosios valstybės saugumo klausimų. Reikalavimo mokėti lietuvių kalbą netaikymo užsieniečiams, kuriems suteikta laikinoji apsauga, terminas jau buvo pratęstas nuo 2 metų iki 3</p>	<p>Argumentai pateikti prie 1 pastabos.</p>

		<p>metų. Šios nuostatos pratęsimas dar vieneriems metams neskatinų šių asmenų pradėti (tęsti) lietuvių kalbos mokymąsi, o sėkminga kultūrinė Lietuvoje gyvenančių užsieniečių integracija, dezinformacijos mažinimas ir pilietiškumo stiprinimas yra vienas iš svarbių Valstybės uždavinių.</p> <p>3. Kaip yra minima rašte dėl Nutarimo projekto derinimo, Lietuva nuo pirmosios Rusijos pradėto karo prieš Ukrainą dienos tvirtai remia Ukrainą ir siekia sudaryti palankias sąlygas nuo karo pabėgusiems ir laikiną prieglobstį Lietuvoje gavusiems ukrainiečiams gyventi Lietuvoje ir mokytis valstybinės kalbos. 3 metai yra pakankamas laiko tarpas pasiekti ne tik žemiausią (A1), tačiau ir aukštesnę kalbos mokėjimo lygį.</p> <p>Atsižvelgdami į išdėstytus pastebėjimus, Kultūros ministerija siūlo nepratęsti valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų netaikymo asmenimis, kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje.</p>	
3.	<p><i>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i> 2025-02-07 išvada Nr. STAP-77(10.16Mr-11)</p>	<p>1. Ilgalaikis valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimo netaikymas gali sudaryti nelygiavertes sąlygas užtikrinant lygias galimybes darbo rinkoje, ypač tose srityse, kuriose valstybinės kalbos mokėjimas yra būtinas vykdyti darbo pareigas ir bendrauti su klientais ar kolegomis.</p> <p>2. Manytina, kad kuo ilgiau asmenims netaikomas reikalavimas mokytis valstybinės kalbos, tuo didesnė rizika, kad jų įsitraukimas į visuomeninį gyvenimą ir darbo rinką bus ribotas, o tai gali apsunkinti jų socialinę padėtį.</p>	Argumentai pateikti prie 1 pastabos.

	<p>3. Pažymėtina, kad tiek nacionalinė, tiek Europos Sąjungos migracijos politika skatina kuo greitesnę užsieniečių integraciją į priimančiosios šalies visuomenę. Taigi, pratęsus valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimo netaikymo terminą iki 4 metų, būtų sudarytos prielaidos ilgesniam atotrūkiui nuo integracijos procesų.</p> <p>4. Ministerijos nuomone, šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 4 punkte nustatytas 3 metų terminas yra pakankamas, kad užsieniečiai, kuriems yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga, galėtų įgyti bent minimalius valstybinės kalbos pagrindus. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Nutarimo 4 punktą dėstyti taip:</p> <p>„4. Nustatyti, kad užsieniečiams, kuriems yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, įdarbinti valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos netaikomos 3 metus nuo laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje suteikimo šiems asmenims. Pasibaigus šiame punkte nustatytam terminui, įsidarbinant privaloma įgyti ne žemesnį kaip A1 valstybinės kalbos mokėjimo lygį.“</p> <p>Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2025 m. sausio 29 d. rašte Nr. 25-1383 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr.</p>	
--	--	--

	<p>1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto teikimo“, kuriuo Projektas teikiamas derinti, nurodyta, kad: „<i>Ir toliau bus dedamos pastangos sudaryti palankias galimybes ukrainiečiams mokytis lietuvių kalbos per Užimtumo tarnybos finansuojamas priemones ar per Individualių mokymosi paskyrų sistemą, siekiant palengvinti jų integravimąsi į darbo rinką ir galimybes dirbti aukštesnės kvalifikacijos darbą.</i>“</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) neturėtų būti nurodoma kaip pagrindinė atsakinga institucija už valstybinės kalbos mokymo organizavimą. Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 39² straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose yra nustatyta, kad neformalusis suaugusiųjų švietimas organizuojamas ir mokytis valstybinės kalbos siunčiami įstatyme nurodyti užsieniečiai bedarbiai ir užimti asmenys. Įvertinus aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms įgyvendinti skiriamus asignavimus ir didelį poreikį mokytis bedarbių, kadangi apie 36 proc. jų neturi kvalifikacijos, Užimtumo tarnyba, turi ribotas finansines galimybes užsieniečiams organizuoti valstybinės kalbos mokymus.</p> <p>Siekiant užtikrinti teisingos informacijos sklaidą, siūlytume Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai komunikuoti apie valstybinės kalbos mokymo organizavimo ir finansavimo galimybes per institucijas, kurios</p>	
--	--	--

		yra tiesiogiai atsakingos už šią sritį, pavyzdžiui, per suaugusiųjų švietimo centrus, kalbų mokyklas ar kitas atitinkamas švietimo įstaigas.	
4.	<i>Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 2025-02-07 išvada Nr. ID-608</i>	<p>Pažymėtina, kad valstybės, kurioje gyvena, kalbos mokėjimas ir jos vartojimas yra viena iš pagrindinių sėkmingos užsieniečio integracijos prielaidų, o užsieniečių, gyvenančių Lietuvoje, sėkminga integracija yra svarbus valstybės ir visuomenės saugumo uždavinys. Valstybinę kalbą mokantis užsienietis ne tik gali susikalbėti kasdieniniame gyvenime gaudamas paslaugas, bet ir suprasti savo teises ir pareigas darbo teisiniuose santykiuose, plėsti socialinius ryšius ir bendravimą ne tik su jo gimtąja kalba kalbančiais asmenimis, bet ir kitais Lietuvos gyventojais, ieškoti ir rasti patikimą informaciją įvairiuose šaltiniuose, prireikus savarankiškai kreiptis į kompetentingas institucijas ir kt. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu galiojančius leidimus laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turi beveik 50 tūkst. laikinąją apsaugą gavusių užsieniečių, nemažai jų dirba paslaugų srityje. Būtina vertinti ir tai, kad Lietuvos gyventojai turi pagrįstą lūkestį gauti paslaugas valstybine kalba, vadinasi, su paslaugas teikiančiais užsieniečiais jie turėtų susikalbėti lietuvių kalba. Valstybine kalba kalbančius užsieniečius geriau priima vietos bendruomenė, stiprėja tolerancija ir teigiamas požiūris į kitataučius. Primintina, kad reikalavimo mokėti lietuvių kalbą netaikymo užsieniečiams, kuriems yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga,</p>	Argumentai pateikti prie 1 pastabos.

		<p>terminas jau buvo pratęstas nuo 2 metų iki 3 metų, taigi šie užsieniečiai, žinojo, kad ši palankesnė nuostata yra terminuoto pobūdžio.</p> <p>Vidaus reikalų ministerijos nuomone, 3 metai yra pakankamas laikas, per kurį užsienietis, kuriam yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga, gali mokytis valstybinės kalbos ir įgyti jo darbo funkcijoms vykdyti reikalingą valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją, tuo labiau, kad daugeliui jų, tikėtina, pakanka žemiausios (pirmos arba antros) kategorijos.</p> <p>Siekdami nemažinti paskatos laikinąją apsaugą gavusiems užsieniečiams mokytis lietuvių kalbos, siūlome valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos reikalavimo netaikymo termino nepratęsti</p>	
5.	<p><i>Valstybinė kalbos inspekcija</i> 2025-02-07 išvada Nr. 9V-190</p>	<p>1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintas aprašas reglamentuoja valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas ir lietuvių kalbos mokėjimo lygius, jų tarpusavio atitikties, reikalavimus asmens lietuvių kalbos kaip svietimosios mokėjimui, valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir lietuvių kalbos mokėjimo lygių taikymo tvarką. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikdama Projektą siekia asmenims, kuriems yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga ir kurie nemoka valstybinės kalbos, dar kartą pratęsti terminą, per kurį šie asmenys privalėtų išmokti valstybinę kalbą, norėdami integruotis į</p>	<p>Argumentai pateikti prie 1 pastabos.</p>

	<p>Lietuvos darbo rinką. Inspekcija nepritaria tokiam Projektui ir nori atkreipti dėmesį į kelis svarbius aspektus:</p> <p>1.1. Lietuvos teismai ne kartą yra pareiškę, kad <i>valstybinė kalba yra svarbi piliečių lygiateisiškumo garantija, nes leidžia visiems piliečiams vienodomis sąlygomis bendrauti su valstybės ir savivaldybių įstaigomis, įgyvendinti savo teises ir teisėtus interesus.</i> <...> <i>Asmens tautybė taip pat negali būti pagrindas asmeniui reikalauti, kad jam nebūtų taikomos taisyklės, kylančios iš valstybinės kalbos statuso. Kitaip būtų pažeistas konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas.</i> (Konstitucinio teismo 1999 m. spalio 21 d. nutarimas).</p> <p>Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra konstatavęs: <i>valstybė atkreipia dėmesį, kad integravimasis į Lietuvos visuomenę, tapimas visaverčiu Lietuvos valstybinės bendruomenės – pilietinės Tautos nariu – siejasi su pastangomis išmokyti valstybinę lietuvių kalbą</i> (LVAT 2013 m. birželio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-261-16-13). Tokie teismų išaiškinimai suponuoja išvadą, kad kitų tautybių asmenims negali būti taikomos išskirtinės sąlygos valstybinės kalbos apsaugos srityje, o valstybės, t. y. viešojo administravimo institucijų, pareiga yra padėti jiems kuo greičiau integruotis į Lietuvos viešąjį gyvenimą.</p> <p>1.2. Priimančiosios visuomenės kalbos mokėjimas laikomas vienu iš svarbiausių sėkmingos integracijos elementų ir pagrindiniu svertu</p>	
--	---	--

	<p>didinant atvykusių užsieniečių savarankiškumo lygį bei skatinant socialinę įtrauktį. Užsieniečiai, kurie gerai moka priimančiosios šalies kalbą, turi kur kas didesnes galimybes įsidarbinti pagal turimą kvalifikaciją, jiems lengviau konkuruoti dėl darbo vietų ir siekti profesinio tobulėjimo. Be to, kalbos mokėjimas ne tik didina ekonomines galimybes, bet ir leidžia geriau įsitraukti į visuomenės gyvenimą, užmegzti socialinius ryšius. Asmuo, negalintis susikalbėti vietine kalba, yra tarsi eliminuojamas iš viso socialinio tos šalies gyvenimo. Jis negali gauti informacijos, negali įsitraukti į darbo rinką, kalbos žinių trūkumas kenkia ir tokiose kasdieniškose situacijose, kaip apsilankymas pas gydytoją.</p> <p>1.3. Lietuvoje apie kalbos mokymąsi užsieniečiai informuojami vos tik atvykę į šalį: jiems paaiškinama kalbos mokėjimo svarba, nurodoma, kur galima registruotis į kursus, interneto svetainės, kuriose atliekant testus galima įsivertinti savo kalbos žinias prieš egzaminą.</p> <p>1.4. Per 2023–2024 metus Tautinių bendrijų namų organizuotuose valstybinės kalbos kursuose dalyvavo beveik 2000 kitakalbių, sudarytos 108 grupės. Iš jų ukrainiečiai sudaro apie 90 procentų, kiti – baltarusiai, rusai, atvykusieji iš Centrinės Azijos. Nuo 2024 m. birželio iki 2025 m. balandžio vyksta projektas „Lietuvių kalbos kursai žmonėms, pabėgusiems iš Ukrainos dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą“, kurio metu lietuvių kalbos kursus rengia Vilniaus universitetas, Kauno</p>	
--	---	--

	<p>technologijos universitetas, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Kazimiero Simonavičiaus universitetas, Mykolo Romerio universitetas, kitos įstaigos. Iki šio projekto vykdymo pabaigos planuojama lietuvių kalbos mokytis apie 1600 ukrainiečių. Organizacijos „IOM Lietuvoje“ Migracijos informacijos centre lietuvių kalbos kursas pernai baigė 347, Klaipėdos tautinių kultūrų centre – 210 Ukrainos karo pabėgėlių. Lietuvių kalbos kursas ukrainiečiams rengia „Raudonasis Kryžius“, „Caritas“ ir „Maltiečiai“.</p> <p>1.5. Lietuvoje oficialiai teikiama statistika leidžia teigti, kad Ukrainos piliečių, norinčių mokytis lietuvių kalbos, skaičius nuolat didėja. 2024 metais Užimtumo tarnybos finansuojamus lietuvių kalbos kursus baigė 4089 užsieniečiai, iš jų – 2891 mūsų šalyje gyvenantis ukrainietis. Ukrainiečiai stengiasi mokytis lietuvių kalbos, lanko kursus, kai kurie jau laikė ir išlaikė valstybinės kalbos egzaminus. Pažymėtina, kad privalomo valstybinės kalbos mokėjimo atidėjimo terminas jau buvo pratęstas, todėl vėl atidėjus šį terminą kyla pavojus, kad mažės atvykusiųjų motyvacija integruotis ir mokytis lietuvių kalbos.</p> <p>1.6. Lietuva, nustatydamą privalomą valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimą bandantiems įsitvirtinti Lietuvos darbo rinkoje asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga, nepažeidžia jokių tarptautinių ar Europos Sąjungos teisės aktų. Dėl Lietuvos nacionalinių teisės aktų atitikties Europos Sąjungos teisės aktams papildomai</p>	
--	---	--

	<p>reikėtų paaiškinti, kad Europos Sąjungos sutarties (toliau – Sutartis) 3 straipsnyje nurodyta, kad Sąjunga „gerbia turtingą savo kultūros ir kalbų įvairovę“. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 straipsnio 2 dalyje pabrėžiama, kad „Sąjunga savo veiksmais siekia [...] plėtoti europinę pakraipą švietimo srityje, ypač mokant valstybių narių kalbų ir jas populiarinant“ ir kad to turi būti siekiama visapusiškai gerbiant kultūrų ir kalbų įvairovę (Sutarties 165 straipsnio 1 dalis). Pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją draudžiama diskriminacija dėl kalbos (21 straipsnis) ir Sąjunga įpareigojama gerbti kalbų įvairovę (22 straipsnis). Šių teisės aktų turinio analizė leidžia daryti išvadą, kad kalbos politikos formavimas ir valstybių narių nacionalinės kalbos teisinių reikalavimų nustatymas paliekamas kiekvienos Europos Sąjungos valstybės narės vidaus reguliavimui, o Europos Sąjunga privalo gerbti kiekvienos šalies viduje vykdomą kalbos politiką ir į ją nesikišti, išskyrus tuos atvejus, kai galima Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų kolizija, nustatant teisinius reikalavimus, kai siekiama užtikrinti Europos Sąjungos saugomų vertybių apsaugą.</p> <p>1.7. Lietuva, taikydama nuolaidas dėl valstybinės kalbos mokėjimo, jau ir dabar pirmauja Europos Sąjungoje, kai kurios šalys tokių nuolaidų iš viso netaiko. Kalbos inspekcija pastebi, kad Lietuvos žmonės jau pavargo nuolat girdėti rusų kalbą, gyventi rusų kalbos apsuptyje, todėl daugėja gyventojų skundų dėl</p>	
--	---	--

	<p>rusakalbių asmenų, kurie viešojoje erdvėje nenori kalbėti lietuviškai ir reikalauja su jais bendrauti rusų kalba. Dauguma atvykusiųjų į mūsų šalį vartoja tik rusų kalbą, nemoka jokios kitos, todėl kyla ir susikalbėjimo sunkumų, nes jaunesnioji karta rusų kalbos jau nebemoka.</p> <p>2. Valstybinė kalbos inspekcija, vadovaudamasi aukščiau išdėstytais argumentais, taip pat suprasdama išskirtinai sunkią Ukrainos valstybės politinę padėtį bei siekdama atsižvelgti ir į Lietuvos gyventojų interesus, siūlytų tokį Projekto variantą: „Pakeisti Projekto 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4. Nustatyti, kad užsieniečiams, kuriems yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, įdarbinti valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos netaikomos 3 metus nuo laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje suteikimo šiems asmenims. Pasibaigus šiam laikotarpiui tokiems asmenims bus taikomas A1 valstybinės kalbos mokėjimo lygis“.</p> <p>3. Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo tvarkos aprašo 5.1. papunktyje nurodyta, kad asmuo, kuriam taikomas lietuvių kalbos mokėjimo A1 lygis „Lūžis“ (pradedantis vartotojas), <i>geba suprasti ir vartoti žinomas būtiniausias posakius ir pagrindines frazes, esant konkrečiam poreikiui. Geba prisistatyti ir pristatyti kitą, užduoti asmeninio pobūdžio klausimų (pavyzdžiui, kur gyvena, ką pažįsta, kokius daiktus turi) ir atsakyti į tokius pat klausimus. Geba susikalbėti</i></p>	
--	--	--

		<p><i>labai paprastai, jei tik pašnekovas kalba lėtai, aiškiai ir yra tam pasirengęs. Geba trumpai ir paprastai parašyti neoficialų raštelį, įrašyti asmens duomenis anketoje (vardą, pavardę, pilietybę, adresą). Pažymėtina, kad tai yra pats žemiausias valstybinės kalbos mokėjimo lygis, kuris net nėra prilyginamas pirmajai valstybinės kalbos mokėjimo kategorijai, todėl, Kalbos inspekcijos nuomone, kiekvienas asmuo, kuriam Lietuvoje suteikta laikinoji apsauga, nesunkiai jį gali pasiekti per 3 metus. Tokiu būdu bus palengvintos valstybinės kalbos privalomo mokėjimo sąlygos nuo karo pabėgusiems ir laikiną prieglobstį Lietuvoje gavusiems asmenims, kartu atsižvelgta ir į Lietuvos gyventojų interesus.</i></p>	
6.	<p><i>Valstybinė lietuvių kalbos komisija 2025-02-07 išvada Nr. SI-37</i></p>	<p>Nepritariame Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos teikiamam derinti Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui, kuriuo siekiama nustatyti dar ilgesnį (iki 4 metų) asmenų, kuriems yra ar buvo suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, integravimo į darbo rinką terminą.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad dėstytojų, mokytojų, mokančių lietuvių kalbos kaip negimtosios, teigimu, tvirtas A1 lygis gali būti pasiekiamas per 150–180 valandų, tvirtas A2 dar apytikriai per 200 val. Taigi tikrai per trejus metus įmanoma rasti galimybių tiek vienam, tiek kitam lygiui pasiekti.</p>	<p>Argumentai pateikti prie 1 pastabos.</p>

		<p>Pastangos padėti kitakalbiams integruotis turėtų būti koncentruojamos sprendžiant geresnio kitakalbių integracijos ir lietuvių kalbos mokymo koordinavimo, realius poreikius tenkinančios egzaminų laikymo tvarkos klausimus. Taip pat labai svarbu rengti specialius A1, A2 profesinės kalbos kursus, pvz., vairuotojams, grožio paslaugų darbuotojams, medikams, tai palengvintų mokymąsi ir didintų motyvaciją.</p> <p>Terminas Vyriausybės nutarimu jau buvo pratęstas iki trejų metų, keičiant reikalavimų priėmimo laiką mažėja atvykusiųjų motyvacija integruotis ir mokytis lietuvių kalbos. Mokėti lietuvių kalbą bent minimaliu lygiu itin svarbu ne tik siekiant įsidarbinti pagal turimą kvalifikaciją, bet ir norint integruotis į vietos bendruomenę, pažinti vietos kultūrą ir suvokti socialines normas. Siūlomas reguliavimas niekaip nekoreliuoja su aiškinamajame rašte deklaruojamomis pastangomis sudaryti palankias galimybes ukrainiečiams mokytis lietuvių kalbos per Užimtumo tarnybos finansuojamas priemones ar per Individualių mokymosi paskyrų sistemą, siekiant palengvinti jų integravimąsi į darbo rinką ir galimybes dirbti aukštesnės kvalifikacijos darbą.</p> <p>Termino nukėlimas menkina dalies ukrainiečių pastangas tik atvykus į Lietuvą mokytis lietuvių kalbos, taip pat prisidės prie augančio visuomenės nepasitenkinimo dėl didėjančios rusakalbės aplinkos.</p>	
--	--	--	--